

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 1. februar 2022
Sagsnr.: 2021-0035-0272
Dok.: 2210867

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål E fra Folke- tingets Epidemiudvalg den 2. februar 2022

Samrådsspørgsmål E:

”Ministeren bedes redegøre for forløbet om, hvordan der blev foretaget valg af udbydere af kviktest? Herunder bedes ministeren forholde sig til den kritik om, at der ikke var lige og fair konkurrencevilkår i denne proces, som det beskrives i Berlingske artikel 13/10-21: ”Hun stod i spidsen for kviktest-udbud til milliarder – og håbede på en bestemt vinder: ”Det er helt forkert”.

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Per Larsen (KF).

[Indledning]

Tak for ordet. Jeg er blevet bedt om at redegøre for forløbet for valg af udbydere af kviktest sidste år og at forholde mig til kritikken af udbudsprocessen. Bare så vi er enige, hvad det er jeg skal svare på.

Artiklen, som spørgeren henviser til, handler om det udbud af kviktest, der blev gennemført af Region Midtjylland i foråret 2021. Det er altså det, vi skal tale om. Her endte Region Midtjylland med at tildele kviktestopgaven til tre private leverandører. De tre leverandører var Falck, Carelink og Copenhagen Contractors, bedre kendt som Copenhagen Medical.

[Testindsatsen generelt]

Jeg synes, at der er grund til at starte med at understrege, at gode og velfungerende testmuligheder har været helt afgørende for, at Danmark kunne klare sig godt igennem epidemien. Da vi indførte coronapas i vinteren 2021 var få danskere vaccinerede. Det var derfor nødvendigt, at alle havde hurtig og nem adgang, gratis, til at kunne blive testet. Testindsatsen var væsentlig for, at samfundet kunne genåbne i foråret 2021, og at vi i vidt omfang har været i stand til at holde samfundet åbent gennem pandemien.

Det var en enorm opgave, og der har været mange aktører involveret i testindsatsen. Både statslige myndigheder og ministerier – men også regioner, kommuner og private virksomheder. De har i fællesskab løftet en stor og samfundskritik opgave.

Justitsministeriet har haft det overordnede ansvar for at føre regeringens beslutninger om testindsatsen ud i livet. Justitsministeriet har stået for at udforme den nationale teststrategi i et tæt samarbejde med Sundhedsministeriet og sundhedsmyndighederne. Justitsministeriet har været tæt involveret i testindsatsen. Testindsatsen har været en samfundskritisk opgave, som vi – også som politikere – har været meget optagede af. Det gælder også en del af jer, der sidder her i dag.

Styrelsen for Forsyningssikkerhed blev oprettet under Justitsministeriet i august 2020 med henblik på at understøtte håndteringen af situationen vedrørende covid-19. Det er Styrelsen for Forsyningssikkerhed, der sidder for bordenden af Styregruppen for Testcenter Danmark, hvor den løbende styring, drift og koordination af testindsatsen er forankret.

Regionerne har blandt andet stået for at etablere og drive de mange teststeder rundt om i landet i dialog med kommunerne og ud fra en vurdering af de lokale behov. Og Region Midtjylland har haft ansvaret for at indkøbe test, herunder indkøb af kviktest hos private leverandører.

[Forløbet om indkøb af kviktest]

Opgaven med at kvikteste danskerne startede tilbage i december 2020. Vi stod dengang, som nævnt, i en situation, hvor vaccinationsindsatsen ikke var påbegyndt. Der var begrænset PCR-kapacitet og stigende smitte i samfundet.

Smittespredningen betød, at der var et stort behov for at teste. Fra flere af Folketingets partier var der kritik af de lange ventetider til PCR-test, og der var et stort og bredt politisk ønske om, at private aktører skulle coronateste danskerne med kviktest.

Regeringen besluttede at indføre kviktest som en del af den danske teststrategi. Regionerne blev af regeringen tildelt opgave med at planlægge indsatsen. Region Midtjylland stod for at indkøb af kviktest ved de private leverandører. I første omgang blev Carelink, Copenhagen Medical, SOS international og Falck tildelt testopgaven via et hasteudbud, så der hurtigt kunne etableres

kviktestcentre op til jul. Denne aftale ophørte den 31. januar 2021.

Sideløbende med denne testindsats blev det første udbud af kviktest gennemført af Region Midtjylland i januar 2021. Carelink blev tildelt kontrakten i Region Syddanmark, mens SOS International blev tildelt kontrakter i Region Nordjylland, Region Midtjylland, Region Hovedstaden og Region Sjælland.

Men allerede i den første uge efter, at leverandøren var gået i gang med at teste danskerne, var der stor kritik af leverandøren, der ikke kunne leve op til aftalen.

Jeg kan godt huske adskillige avisartikler og udbredt kritik, blandt andet fra flere af jer, der er tilstede her i dag. Kritikken gik på, at der ikke var styr på testindsatsen, herunder håndtering af data, adgang for handicappede og hygiejne på teststederne.

Det var tydeligt for enhver, at situationen ikke var holdbar. Der var stor bekymring for, om leverandøren var i stand til at løse opgaven.

Samtidig havde tusindvis af danskere behov for at blive testet hver dag, og testindsatsen var en helt central del af

epidemihåndteringen. Det var derfor en kæmpe udfordring, at den leverandør, som var valgt i fire af regionerne, ikke kunne løse opgaven tilfredsstillende.

[Opsigelse af SOS International]

Som følge af de enorme problemer meddelte Region Midtjylland i en pressemeddelelse i februar måned 2021, at regionen havde mistet tilliden til leverandøren. Derfor valgte Region Midtjylland at opsige aftalerne allerede én uge efter, at de var gået i gang med kviktestopgaven.

Justitsministeriet var løbende i tæt dialog med regionerne og kommunerne for at finde ud af, hvad der skete.

Som jeg har fået det oplyst, var Justitsministeriet dog *ikke* involveret i de konkrete beslutninger om, hvem udbuddet blev tildelt, opsigelse af leverandører eller valg af midlertidige leverandører. Region Midtjylland traf de beslutninger. Region Midtjylland orienterede Justitsministeriet om beslutningen om at opsige aftalen.

For at få dækket det store testbehov efter problemerne med forrige udbud indgik Region Midtjylland midlertidige aftaler med Falck og Copenhagen Medical.

Falck overtog kviktestopgaven i Region Sjælland, Region Midtjylland og Region Nordjylland, mens Copenhagen Medical supplerede og senere overtog opgaven i Region Hovedstaden. Det var en vigtig og samfundskritisk opgave på et meget vanskeligt tidspunkt i epidemien.

[Ny udbudsproces]

I marts og april 2021 gennemførte Region Midtjylland et nyt udbud. På dette tidspunkt var der forsat tæt dialog mellem Region Midtjylland og Justitsministeriet. Der var fra Justitsministeriets side et klart ønske om, at udbuddet skulle sikre en god pris, samt at der var kvalitet i udbuddet, så der var en god praktisk udførelse af opgaven med at teste danskerne.

Ønsket om at kvalificere og kvalitetssikre indkøbet skal ses i lyset af problemerne med SOS International. I den forbindelse udarbejdede Region Midtjylland et notat med beskrivelse af de overordnede rammer for udbuddet. Altså en beskrivelse af hovedtrækkene i udbuddet, der bl.a. beskrev testkapaciteten, skaleringsmuligheder for testkapaciteten, afregningsprincipper, opsigelsesperiode, kontraktlængde mv. Det fremgik også af notatet, at i forbindelse med vurdering af tilbuddene vægtes pris og kvalitet hver med 50 pct. Ligeledes blev det beskrevet, at

krav om iagttagelse af socialt ansvar samt en arbejdsklausul mod løndumping ville indgå i kontrakten sammen med en række andre krav.

Notatet blev sendt til Justitsministeriet og Sundhedsministeriet med henblik på bemærkninger.

Justitsministeriet afgav i samarbejde med Finansministeriet, Erhvervsministeriet og Sundhedsministeriet bemærkninger til notatet. Bemærkningerne gik hovedsageligt på praktiske spørgsmål i forhold til, hvad potentielle tilbudsgivere skulle leve op til i forhold til ventetider, test af udenlandske borgere, aldersgrænser for test mv. Der var også enkelte spørgsmål til, hvordan der kunne sikres mere end én leverandør, og hvordan krav til kvalitet kunne gøres gennemsigtige og målbare.

Notatet blev herefter godkendt af de relevante ministerier.

Herefter offentliggjorde Region Midtjylland udbuddet.

På baggrund af udbuddet blev Falck, Carelink og Copenhagen Medical tildelt kontrakterne af Region Midtjylland. Altså de samme leverandører, der havde varetaget opgaven, efter at leverandøren til det første udbud ikke

havde været i stand til det. Det er de samme leverandører, der i dag tester danskerne med kviktest rundt omkring i landet.

Som jeg har fået det oplyst, har Justitsministeriet hverken været med til at evaluere de indkomne tilbud eller været med i beslutningen om, hvem der skulle have tildelt opgaven. Justitsministeriet blev orienteret herom af Region Midtjylland.

Der var efter evalueringen af dette udbud – og valget af de tre leverandører – så en vicedirektør i Region Midtjylland udtalte, at hun var lettet over udfaldet. Det er de udtalelser, som bliver kritiseret i den artikel i Berlingske, som spørgeren har henvist til.

Udtalelserne skal altså ses i lyset af, at der – forud for valget af de tre leverandører – havde været et meget problematisk forløb, der skyldtes, at den tidligere leverandør ikke havde været i stand til at løfte opgaven med at kvikteste danskerne.

[Kritikken af Region Midtjylland]

Region Midtjylland har som sagt haft ansvaret for den praktiske udførelse af kviktest, herunder de konkrete ud-

bud nævnt tidligere. Region Midtjylland har været ordregiver. Og det er således også regionen, som kan svare på spørgsmål om det specifikke udbud. Det kan jeg ikke gå nærmere ind i.

Jeg kan forstå, at udbudseksperter studser over udtalelserne fra vicedirektøren i Region Midtjylland. Jeg vil ikke gøre mig til dommer over udtalelserne. Men i lyset af det, der var gået forud – og de gode erfaringer med de tidligere leverandører – har jeg en vis forståelse for regionens lettelse over ikke at skulle køre en ny og uprøvet leverandør ind i denne kritiske opgave.

De tre leverandører, der vandt udbuddet, var leverandører, der havde vist, at de var i stand til at løfte opgaven. De havde sikret testindsatsen på et kritisk tidspunkt i epidemien, hvor hele testsystemet var ved at bryde sammen.

I øvrigt har man i Danmark mulighed for at klage over offentlige myndigheders overtrædelser af udbudsreglerne ved Klagenævnet for Udbud.

Som jeg har fået det forelagt, kom der en enkelt klage over udbuddet, som senere blev afvist.

[Afslutning]

Afslutningsvis vil jeg gerne igen slå fast, at testindsatsen er lykkedes på grund af en kæmpe stor indsats fra statslige, regionale og kommunale myndigheder og på grund af indsatsen fra private leverandører.

Indkøbene af kviktests var ikke kun en samfundskritisk opgave. Det var også en ny og krævende opgave. Og det var en opgave, der skulle gå hurtigt i lyset af den alvorlige situation, som Danmark befandt sig i.

Vi gik fra ikke at have kviktest i starten af december 2020 til at kunne teste en halv million danskere om dagen i maj 2021. Der blev oprettet mere end 600 teststeder fordelt over hele landet. Dertil kom test på skoler og uddannelsessteder, der understøttede, at medarbejdere, elever og studerende kunne vende tilbage til hverdagen i foråret 2021. Det krævede en enorm indsats fra alle de involverede. Og så skal vi huske på, at testindsatsen var afgørende for, at vi kunne bruge coronapasset, og dermed holde så meget af Danmark åbent som muligt.

Selvfølgelig var der bump på vejen. Men både private aktører og offentlige myndigheder har igennem hele covid-19-epidemien leveret en imponerende indsats. Det har været helt afgørende for, at vi er kommet så godt igennem krisen.

Tak for ordet.